

Veenweiden Nieuwsbrief

08

MAART 2021

Werken aan de toekomst

De Krimpenerwaard is een bijzondere plek. Dat willen we graag zo houden. Daarom leggen we 2.250 hectare nieuwe natuur aan, waar bijvoorbeeld weidevogels zich thuisvoelen. We werken aan een vitale en toekomstgerichte landbouw. We versterken de recreatie in onze groene waard. En we zorgen voor een prima waterkwaliteit. We, dat zijn de gemeente en het hoogheemraadschap, samen met vele andere partijen.

Beheercollectief van start

De nieuwe natuur moet straks natuurlijk goed beheerd worden. Met meerdere grondeigenaren die zélf de nieuwe natuur beheren (de 'zelfrealisatoren') is het belangrijk om de nodige afstemming te regelen.

In het najaar van 2020 is daarom de stichting Natuurbeheercollectief Krimpenerwaard (NBC) opgericht. Een unieke organisatie waarin natuur en landbouw zijn verenigd. De stichting gaat het beheer voeren voor de nieuwe natuurzone in de Krimpenerwaard, die onderdeel is van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het beheer wordt waar mogelijk ingevuld via agrarisch medegebruik en natuurinclusieve landbouw. Jan Heijkoop is de onafhankelijk voorzitter van het Natuurbeheercollectief. Hij heeft een grote staat van dienst in het openbaar bestuur en is nauw betrokken bij vraagstukken als landbouw, natuur en landschap.

Beoordeling natuurplannen in volle gang

Wie op eigen grond de nieuwe natuur volgens het bestemmingsplan wil aanleggen, kan dat doen. Deze toekomstige 'natuurbeheerders' worden zelfrealisatoren genoemd. Uiteraard moeten ze wel goede plannen indienen om aan te tonen dat zij in staat zijn om inderdaad de gewenste natuur te realiseren en te beheren.

De procedure om die natuurplannen te beoordelen is op dit moment in volle gang. Het programmabureau heeft voor de toetsing een beoordelingsteam van deskundigen ingesteld. Dat toetst een ingediend plan aan de hand van de natuurdoelstellingen en kaders van het bestemmingsplan en inrichtingsplan. Daaruit volgt een gesprek met de grondeigenaren die hun plan dan kunnen toelichten en eventueel aangeven op welke onderdelen zij hun plan nog kunnen verbeteren. Uiteindelijk beslist het programmabureau of hun plan daadwerkelijk voldoende is voor de realisatie van natuur. Als dat zo is, dan wordt er een uitvoeringsovereenkomst getekend tussen de zelfrealisator en de provincie. Ook kan de zelfrealisator dan subsidie aanvragen voor de aanleg van de nieuwe natuur en voor de kosten van het beheer ervan. Daarnaast kan hij een vergoeding aanvragen voor de waardevermindering van zijn grond.

Maatwerk

Het opstellen van de natuurplannen vraagt maatwerk. Danielle Tjabbes, projectleider bij het programma Veenweiden Krimpenerwaard, licht dat proces toe: "Planvorming is een ontwikkelproces; het is meestal niet in één keer klaar. Het is een hele stap om als grondeigenaar verder te gaan als beheerder van een stukje natuurgebied. Zelfs als een eerste versie al een goede basis biedt, worden meestal toch nog aanscherpingen gevraagd. Dit maakt het proces soms lastig, maar het gesprek met hen helpt. Er is voldoende ruimte voor hoor en wederhoor."

Zodra een natuurplan is goedgekeurd, wordt er een uitvoeringsovereenkomst gesloten met de grondeigenaar. Als het goed is, zijn in juni 2021 alle natuurplannen beoordeeld en alle uitvoeringsovereenkomsten gesloten.

Stand van zaken juridische procedures

Het Koninklijk Besluit dat gronden aanwijst ter onteigening vanwege de natuurplannen in de Krimpenerwaard, is op 19 oktober 2020 definitief vastgesteld.

Grondeigenaren in het nieuwe natuurgebied staan voor de keus: zélf natuur aanleggen en beheren ('zelfrealisatie') of de grond verkopen aan de provincie. Als beide opties niet lukken (en alleen dan) zal worden onteigend. Voor een onteigening is altijd een Koninklijk Besluit nodig. Daarom is dit besluit belangrijk: de eigenaren van gronden binnen het natuurgebied mogen nu in principe worden onteigend voor het nieuwe natuurgebied.

Bestemmingsplan

Tegen het bestemmingsplan voor het natuurgebied lopen nog 15 beroepszaken. De Raad van State heeft hierover op 15 februari jl. een zitting gehouden, waarna in principe binnen 12 weken uitspraak volgt. Na de beslissing van de Raad van State is het bestemmingsplan onherroepelijk en kan de onteigeningsprocedure worden voortgezet met een dagvaarding. Deze procedure eindigt met een uitspraak van de rechter, maar kan daáóór nog worden stopgezet indien er in de tussentijd alsnog overeenstemming wordt bereikt over zelfrealisatie of minnelijke verkoop.

Geen explosieven in de grond

Voor de aanleg van nieuwe natuur moet met van alles rekening gehouden worden. Ook met niet-ontplofte bommen, die zijn afgeworpen tijdens de Tweede Wereldoorlog en mogelijk nog onder een weiland liggen. Als zo'n bom diep genoeg ligt (en er hoeft bijvoorbeeld niet geheid te worden), is er niets aan de hand. Maar om dat zeker te weten, wordt er 'explosievenonderzoek' gedaan. Dat is gebeurd in de Beijersebocht.

Een eerste onderzoek in 2019 toonde aan dat er 99 metalen objecten in de bodem lagen. In het najaar van 2020 is een aantal verdachte objecten uitgegraven. Dat bleken gelukkig geen explosieven te zijn, maar objecten zoals melkbussen, verkeersborden en veel oud ijzer. De voorbereidende werkzaamheden voor de natuurontwikkeling in het Beijersche kunnen daarom veilig uitgevoerd worden.

3 beleidsregels vastgesteld

Wie op eigen grond natuur wil aanleggen, moet een plan indienen hoe hij of zij dat wil gaan doen, het 'zelfrealisatieplan'. Voor een goede beoordeling van die plannen zijn in 2020 drie nieuwe 'beleidsregels' vastgesteld door de gemeente Krimpenerwaard. Zo weet iedereen die een zelfrealisatieplan wil indienen, waar hij of zij aan toe is.

Omschrijving van begrippen

Wie een zelfrealisatieplan opstelt, moet voldoen aan criteria die staan benoemd in het bestemmingsplan en het bijbehorende inrichtingsplan. De wijze waarop die criteria worden toegepast, was niet specifiek genoeg omschreven. Dat is nu alsnog 'officieel' gedaan in een beleidsregel bij het bestemmingsplan. Daarin is voor vijf begrippen een heldere omschrijving gemaakt.

Stripbeweiding en stalmest

Sommige particulieren die natuur zélf aanleggen, houden als hobby een aantal paarden. Dat kan botsen met de natuurdoelen. Want als paarden vaak en lang op hetzelfde stukje weide grazen, krijgen veenweidenkruiden die 'schrале' grond nodig hebben geen kans om daar te groeien.

De gemeenteraad heeft in 2020 ingestemd met twee beleidsregel om particulieren met weinig grond (maxi-

maal 5 hectare) toe te staan enkele paarden via 'stripbeweiding' te laten grazen. Met stripbeweiding schuiven de paarden steeds een stukje op in de wei en krijgen kruiden de kans om te bloeien. Kleine particulieren mogen ook de ruige stalmest van hun eigen hobbydieren gebruiken op hun land.

De letterlijke teksten van de beleidsregels vindt u via de website www.veenweidenkrimpenerwaard.nl.

Nieuwe natuur klaar in 2026

De aanleg van de nieuwe natuur in de Krimpenerwaard is eind 2026 klaar. Dat was al duidelijk, maar is nu ook officieel afgesproken tussen de Stuurgroep en de provincie Zuid-Holland.

In 2014, bij het tekenen van de Gebiedsovereenkomst, was de einddatum voor de aanleg van het nieuwe natuurgebied vastgesteld op 2021. Al lang is duidelijk dat er meer tijd nodig is. Eind 2026 moet de laatste hectare zijn ingericht als natuur. Voor het hele project is in totaal 95,1 miljoen euro beschikbaar.

Proef: afplaggen of uitmijnen

Veenweidennatuur kan zich het beste ontwikkelen op een 'schrale' bodem. Dat betekent dat de bodem niet te voedselrijk mag zijn. Door het jarenlang gebruik van mest is de bodem in de Krimpenerwaard echter erg voedselrijk. Om de bodem minder voedselrijk te maken, kan je de bovenlaag van de grond afgraven. Dit heet "afplaggen". Een andere methode is "uitmijnen". Dan laat je planten groeien die veel voedsel uit de bodem opnemen. Vervolgens maai je ze en voer je het maaisel af.

Uitmijnproef

Afplaggen kent voor- en tegenstanders. Bij de vaststelling van het bestemmingsplan in 2019 is daarom afgesproken dat er een uitmijnproef komt om tot een wetenschappelijk

onderbouwde uitspraak te komen. Zo wordt duidelijk of en in welke mate afplaggen of uitmijnen een effectieve maatregel is om vochtig hooiland of nat schraalland te realiseren.

In de zomer van 2020 zijn proefvelden in Veerstalblok en Kattendijksblok aangelegd. Het onderzoek wordt uitgevoerd door het Louis Bolk Instituut. Eind 2021 komt dit instituut met een richtinggevend advies.

Mijn Koers: eigen regie in agrarisch ondernemen

Wie vooruit wil boeren, kiest zijn eigen koers. Dat is het motto van het ondernemersprogramma Mijn Koers van Proeftuin Trots op de Krimpenerwaard. Bedoeld voor agrarisch ondernemers die in veranderende omstandigheden zelf aan het roer willen staan.

Zoals een deelnemer aangeeft: "Ideeën genoeg, maar door de hectiek van elke dag belanden die vaak

ergens in een la. Sparren met anderen geeft net dat zetje dat je nodig hebt om er écht mee aan de slag te gaan."

Samen aan de slag

Mijn Koers is een traject van ruim een half jaar. In die periode komt de groep deelnemers (± 7 personen) onder begeleiding bij elkaar om na te denken over hun eigen toekomstplannen. Vervolgens kiezen zij de koers die past bij wat zij willen en maken ze een concreet actieplan. In Mijn Koers zijn ook adviseurs, onderzoekers en vakspecialisten betrokken.

In maart 2021 starten nieuwe groepen met Mijn Koers. Er is ook een optie voor online avondsessies. Voor wie geïnteresseerd is: bekijk de video op <https://proeftuinkrimpenerwaard.nl/mijnkoers/>.

Stimulans voor streekproducten

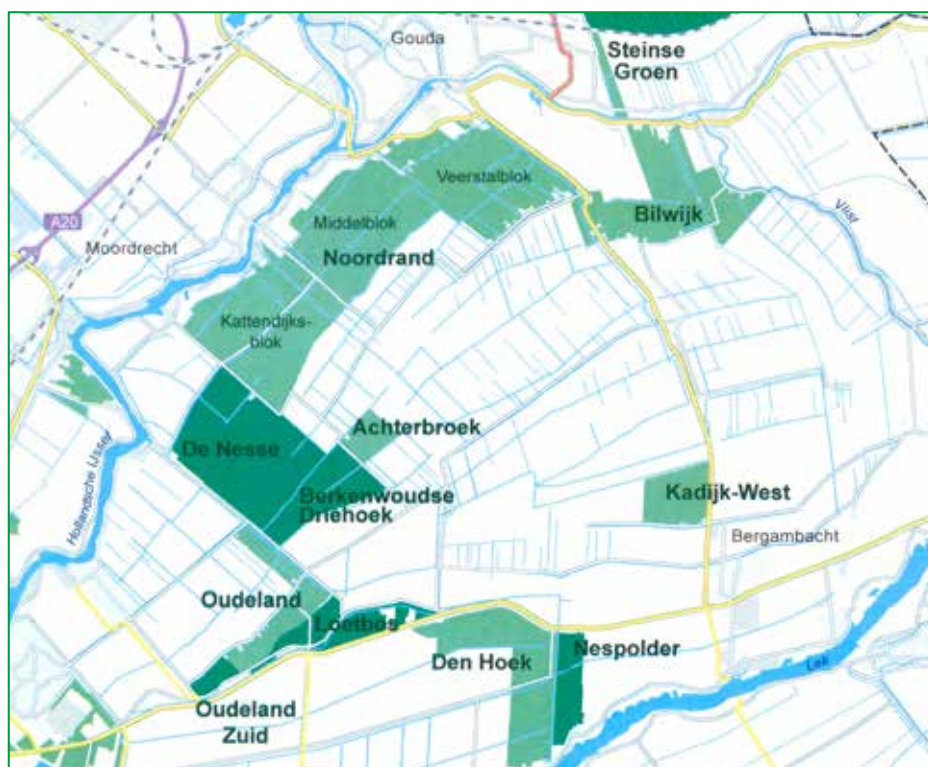
Lokale ondernemers hebben het in corona-tijd zwaar, ook in de Krimpenerwaard. Daarom namen een aantal ondernemers in het voorjaar van 2020 gezamenlijk het initiatief om een Krimpenerwaard-box met streekproducten samen te stellen. Zo kregen streekproducten publiciteit en werden er flink wat producten verkocht. De gemeente heeft deze Krimpenerwaard-box gepromoot, onder andere via haar website en nieuwsbrief.

Verschillende ondernemers hebben deelgenomen: kaasboeren en bakkers, brouwerijen, fruittelers en imkers. De actie kreeg in december 2020 nog een vervolg met een speciale Sintbox en Kerstbox. Inmiddels is de actie afgelopen, maar de streekproducten zijn natuurlijk nog steeds los te koop bij de lokale winkels.

Krimpenerhout opgeknapt

Nieuwe natuur in de Krimpenerwaard is ook aantrekkelijk voor mensen. Daarom worden natuurgebieden beleefbaar gemaakt, zodat iedereen van de natuur kan genieten. Groenalliantie Midden-Holland heeft het afgelopen jaar samengewerkt met het hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard om de Krimpenerhout op te knappen. Er is nu een schone zwemplas, een breed strand, er zijn toiletvoorzieningen en er is een speeleiland gebouwd. Het gebied heeft nu ook een entreegebouw waar informatie te vinden is over het recreatiegebied. Bestaande wandelroutes zijn verbeterd en er zijn nieuwe thematische routes aangelegd. De informatieborden zijn vernieuwd.

Colofon

Deze Nieuwsbrief is een uitgave van de Stuurgroep Veenweiden Krimpenerwaard. Hij verschijnt 2x per jaar.

Contact:

info@veenweidenkrimpenerwaard.nl

Meer informatie:

www.veenweidenkrimpenerwaard.nl

Samenstelling en redactie:

Programmabureau Veenweiden

Vormgeving:

Vakteam Grafimedia,
provincie Zuid-Holland

Foto's:

David van Megen,
provincie Zuid-Holland,
gemeente Krimpenerwaard